

Важливість комплексу робіт з конструювання іміджу підприємства у системі заходів з формування іміджу впливає із необхідності вчасно, швидко та ефективно реагувати на зміни конкурентного середовища в умовах зростаючих перенавантажень комунікаційних каналів. Тому потрібно чітко визначити цілі (області розширення «ядра» іміджу) та підбирати дієві інструменти.

Список використаних джерел:

1. Борисов Б. Л. Технология рекламы и PR: [учеб. пособие] / Б. Л. Борисов. – М.: ФАИР - ПРЕСС, 2001. – 624 с.: ил.
2. Викентьев И.Л. Приёмы рекламы и PR. Программы-консультанты: 400 примеров, 200 учебных задач, 20 практических приложений / И.Л. Викентьев. – СПб, консалтинговая фирма «ТРИЗ-ШАНС», Изд.дом «Бизнес-Пресса», 2002 г. – 380 с.
3. Гринберг Т.Э. Политические технологии: PR и реклама: [Учеб. пособие для студентов вузов] / Т.Э. Гринберг. – М.: Аспект Пресс, 2005. – 317 с.
4. Почепцов Г. Г. Имиджология / Г. Г. Почепцов. – М.: Рефл-бук, К.: Ваклер, 2000. – 768 с.
5. Штефанич Д. А. Поведінка споживачів: навчальний посібник / Штефанич Д. А., Ліманський А., Мартова С. П. та інші. – Івано-Франківськ: ІМЕ «Галицька академія», 2005. – 232 с.

Анатолій Вдовічен, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

ВПЛИВ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ДИСПРОПОРЦІЙ НА СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

Аналіз макроекономічної динаміки (реальний ВВП України 2008 р. був на чверть нижчим за рівень 1990 р., а на початок 2010 р. зазначений розрив збільшився до 37%, тобто весь період 1990–2010 рр. можна ідентифікувати як рецесію, а криза 2008–2010 рр. лише порушує з новою силою питання ефективності обраної моделі економічного розвитку [1; 2]) дає підстави стверджувати, що глибина кризового стану економіки України зумовлена макроекономічними диспропорціями, що є наслідком довгострокових системних суперечностей:

✓ надмірної частки споживання і низького обсягу нагромадження, що в умовах національного ринку призвело до необхідності компенсувати надлишок внутрішнього попиту випереджаючим зростанням імпорту;

✓ відносно вузької спеціалізації зовнішньої торгівлі та високої частки низько-технологічного експорту, що умовах відкритості економіки сформувало високу залежність економічної динаміки та фінансового становища від кон'юнктури зовнішніх ринків;

✓ інституційна нерозвиненість фінансової системи та вузькість механізмів рефінансування банківської системи, що стало причиною активного виходу комерційних банків на зовнішні ринки запозичень (переважно для споживчого кредитування) і нарощування зовнішнього боргу;

✓ нарощування обсягів споживчого кредитування в умовах низького рівня інвестицій в оновлення основних засобів призвело до використання кредитних ресурсів для стимулювання імпорту та іпотечного сегмента ринку;

✓ несприятливі умови для довгострокового інвестування обумовили переважаючу інвестиційну привабливість секторів із високою ліквідністю і швидким обігом та випереджаючі темпи інвестування секторів, які здійснюють експортну діяльність.

Падіння української економіки у 2009 р. є закономірним результатом якості економічного зростання, що мало місце у докризовий період й обумовлене переважно двома факторами: зростанням цін на український експорт як наслідок прискорення темпів зростання світової економіки, а також високим внутрішнім попитом, який стимулювали монетарна політика, суттєве збільшення банківського кредитування за рахунок іноземного капіталу та структури кредитів.

Вплив світової фінансової кризи у 2008–2009 рр. відкинув промисловість до рівня 2003 р. й актуалізував вирішення питання технологічної деградації та масового зникнення високотехнологічного виробництва, стрімкого наростання сировинної складової, домінування продукції з низькою доданою вартістю та зниження конкурентоспроможності. Найбільшого спаду за два кризові роки зазнало машинобудування (-44,7%), зокрема: виробництво транспортних засобів (-55,5%), виробництво машин та устаткування (-38,7%); виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (-40,2%); металургія (-35,7%); легка промисловість (-33,7%); хімічна промисловість (-31,0%). Найменше криза позначилась на видобуванні паливно-енергетичних копалин (-5,4%) та на харчовій промисловості (-8,0%) [1; 2].

Існуючі обсяги капіталовкладень та їхня відтворювальна структура не дозволили призупинити процес фізичного і морального старіння основних фондів, що істотно зменшило функціональні можливості основних засобів і можливості адекватно реагувати на виклики кризи.

Ступінь зносу основних фондів на кінець 2009 р. становив 60,0% проти 49% у 2005 р. (у транспорті та зв'язку – 82,4%, промисловості – 58%, будівництві – 41%). Це порушує питання щодо ліквідації зношених ОЗ та необхідності розроблення адекватної амортизаційної політики як необхідної умови модернізації промислового комплексу України [1; 2].

Загалом економіка України виявилася найбільш уразливою саме до таких глобальних макроекономічних дисбалансів, які виникли в результаті нестабільного зростання світових цін на сировину та існування надлишкової ліквідності на світових ринках капіталу, а також внутрішніх структурних дисбалансів, закладених у докризовий період.

На сьогодні в Україні спостерігається не просто економічна криза, а крах існуючої моделі економічного розвитку. Зазначена модель сформувалася в другій половині 1990-х років минулого століття, проте прийняла стабільні контури у 2000–2008 рр. і припускала:

- ✓ експлуатацію виробничого потенціалу, створеного за радянських часів на протигагу модернізації;

- ✓ опору на декілька галузей експортно-орієнтованого сектора економіки (металургія, хімія та трубопровідний транспорт) на шкоду розвитку інших галузей;

- ✓ критично високий рівень залежності економіки від зовнішніх чинників, зокрема експортної кон'юнктури в окремому секторі економіки, припливу спекулятивних іноземних інвестицій, а також імпорту товарів, послуг і незначною мірою технологій;

- ✓ послідовне спрощення економічних, соціальних і управлінських конструкцій; будь-які прості рішення представляються елітам надійнішими, а складні – потенційно або актуально ризикованими.

Така модель розвитку могла бути успішною за умови сприятливої зовнішньоекономічної кон'юнктури, включаючи: низькі ціни на енергоносії і продукти їхньої первинної переробки; доступність зовнішніх дешевих кредитних ресурсів; приплив іноземного спекулятивного капіталу. Слід зазначити, що незважаючи на фінансовий характер кризи, єдиною сферою, де відбулося істотне зростання, була оплата послуг фінансових посередників. Це стало наслідком істотного збільшення відсоткових ставок за наданими кредитами.

Сьогодні слід констатувати: підстави даної моделі розвитку для України підірвані, оскільки практично відбулося вичерпання ресурсів і резервів радянського спадку. Той факт, що до цього додалося погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури і циклічний спад, якісно посилює ситуацію, переводячи її у формат системної кризи. Сучасний соціально-економічний стан України є наслідком як впливу світової фінансово-економічної кризи, так і внутрішніх суперечностей, нагромаджених у вітчизняній економіці за минулі роки.

Необхідною умовою стабільного економічного розвитку України є необхідність переходу до стратегії модернізації та розроблення проекту модернізації з чітким висвітленням цілей і способів їхнього досягнення. Оскільки модернізація завжди супроводжується структурною ламкою, перерозподілом ресурсів, нарощуванням диференціації між сегментами господарства, територіями та соціальними групами, тому постає необхідність чітких характеристик перспективи: що виграють від економічного зростання того чи іншого типу конкурентні соціально-економічні групи, яка ціна зростання і хто цю ціну сплатить.

Через систему стратегічного планування слід закласти формування провідного виробничо-господарського укладу (групу взаємопов'язаних виробництв та інститутів, які утворюють системну цілісність), що не лише володіє потужним потенціалом зростання, але й досить критичною масою для якісного перетворення економіки загалом, оскільки режим модернізаційного розвитку має принципово «укладний» характер.

Перспективи масових соціальних верств і груп, статусні можливості, стратегічні інтереси мають бути замкненими на цілі розвитку. Повинні з'явитися нові механізми вертикальної соціальної мобільності, і лише у такому середовищі проявляються конструктивні підприємницькі мотивації, інвестиційні імпульси, соціальне партнерство.

Основою економічного розвитку України має стати політика модернізації через вирішення наступних завдань:

✓ визначення обмеженого переліку пріоритетних напрямів розвитку локомотивів модернізації та напрямів диверсифікації виробництва продукції і послуг для задоволення потреб внутрішнього ринку та зростання експорту продукції кінцевого виробництва;

✓ перехід до стратегічного управління розвитком, яке дозволить скоординувати залучення додаткових ресурсів економічного зростання;

✓ послідовна капіталізація конкурентних переваг від аграрного комплексу, транзитного потенціалу, промисловості і перехід до реалізації високотехнологічного потенціалу країни;

✓ розповсюдження ефекту зростання на суміжні галузі промисловості на базі їхньої модернізації за рахунок технологічного трансферту, розширення внутрішнього попиту, підвищення інвестиційної привабливості переробних секторів.

Вихід економіки України з кризи вимагає здійснення масштабних структурних реформ із ліквідації структурних диспропорцій, що призвели до деіндустріалізації промисловості України. Головним підсумком виходу з кризи має стати стабільне економічне зростання, що базуватиметься на розширенні інвестиційного та внутрішнього споживчого попиту, зміцненні конкурентоспроможності української економіки, підвищенні ефективності використання виробничих ресурсів і науково-технологічного потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Соціально-економічний розвиток України за 2010 р. / Держкомстат України. – 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Статистичний щорічник України за 2009 р. / Держкомстат України. – К., 2010. – 567 с.